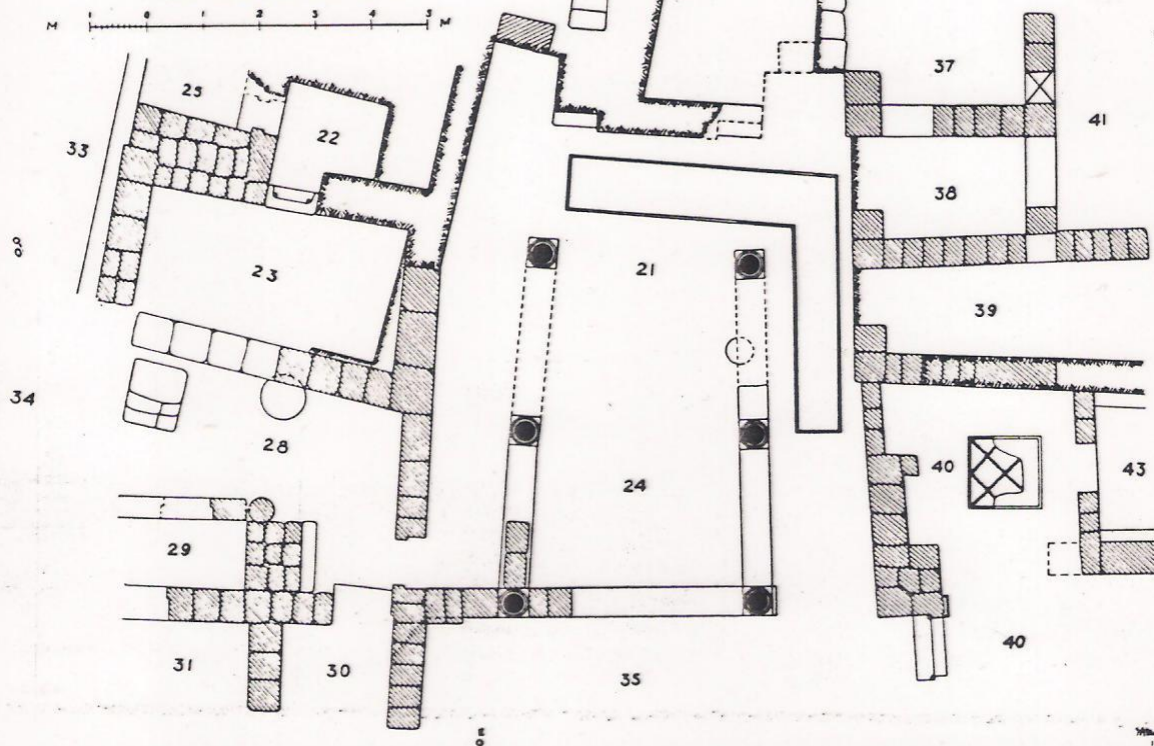

ציפורי

נזכרת לראשונה במלחמות אלכסנדר ינאי (103 לפנה"ס).
היתה למרכז-הגליל ולמושב הסנהדרין הקטנה. נחרבה
ע"י הנציב הרומי **וארוס**, ושוקמה ע"י **הוקדוס-אנטיופוס**,
שקבע בה את בירתו. יהודי ציפורי ל"א השתתפו
במרד הגדול ברומה (66 אח"ס), והעיר ניצלה מחורבן.
אחר נפילת ירושלים וחורבנה, החל גל הת"שבות
יהודית בגליל בכלל ובציפורי בפרט. הקיסר הרומי
הדריאנוס שינה את שם העיר ל- "**דיו-קיסריה**".
ר' יהודה הנשיא ("רבי") העביר לציפורי את הסנהדרין
מבית-שעים, וחי בציפורי 17 שנה, קתם בה את
המישנה וניפטר בה, (אך נקבר בבית-שעים).
במאה ה-6 הפכה ציפורי לעיר נוצרית. לפי המסורת,
התגוררו בה **הוקיין ותנה** (אנה), סבו וסבתו של ישו.
אחרי הכיבוש הערבי, חזרו והתיישבו בציפורי יהודים,
וכינו את ישובם "ת רצה".
בזמן מסעי הצלב בנו הצלבנים את המצודה,
וציפורי (לה-ספורי) שימשה בסיס צלבני מרכזי בגליל
ותחום היערות צבאי. מפאן יצא מסע-הצלבנים לעבר
טבריה כדי להדוף את **צלאח א-דין**, אך הצלבנים
ניגפו בהר-קרני-חטין (1187 אח"ס).
בתקופה התורנית-עותמאנית, במאה ה-18, היתה ציפורי
למרכז שלטוני של השיח' הבדווי **באהר אל-עמר**, שחזר
ושיקם את המצודה.

עתיקות: • פנסיית סנטה-אנה (חנה) ושריד בית-בנסת (גלגל המוות)
• המצודה; • התיאטרון הרומי; • הווילה-הרומית
(והפסיפס-עתיקה בירושלים); • שתי אמות-המים,
• המאגר התת-קרקעי, והנימפיאון (הבריכה);
• 40 כוכי קבוצה מפוארים (מתקופת המישנה והתלמוד);
• קבר ר' יודן נשיאה. פסיפס, חלגות-המילוס*.

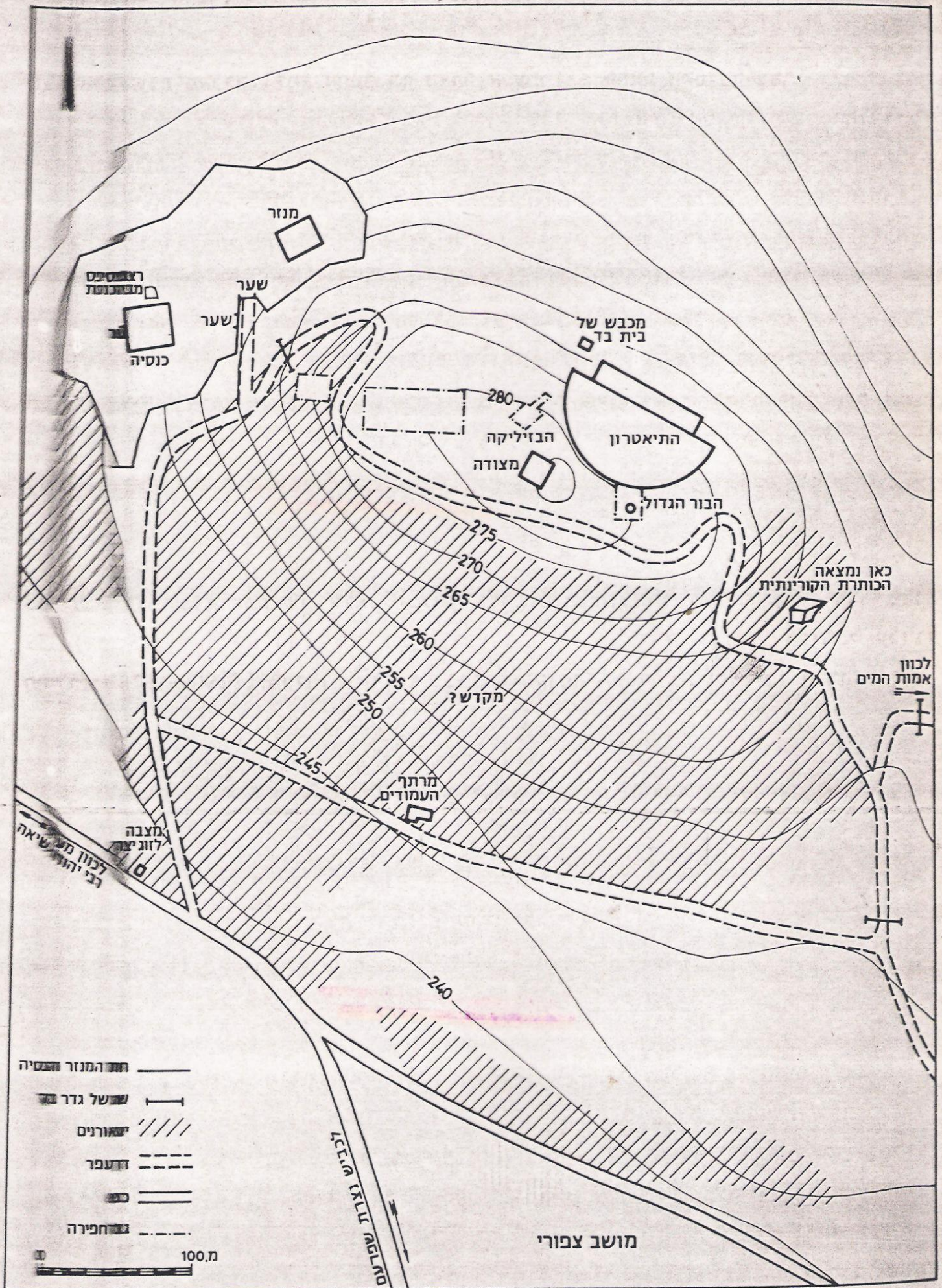
SEPPHORIS
THE BASILICA

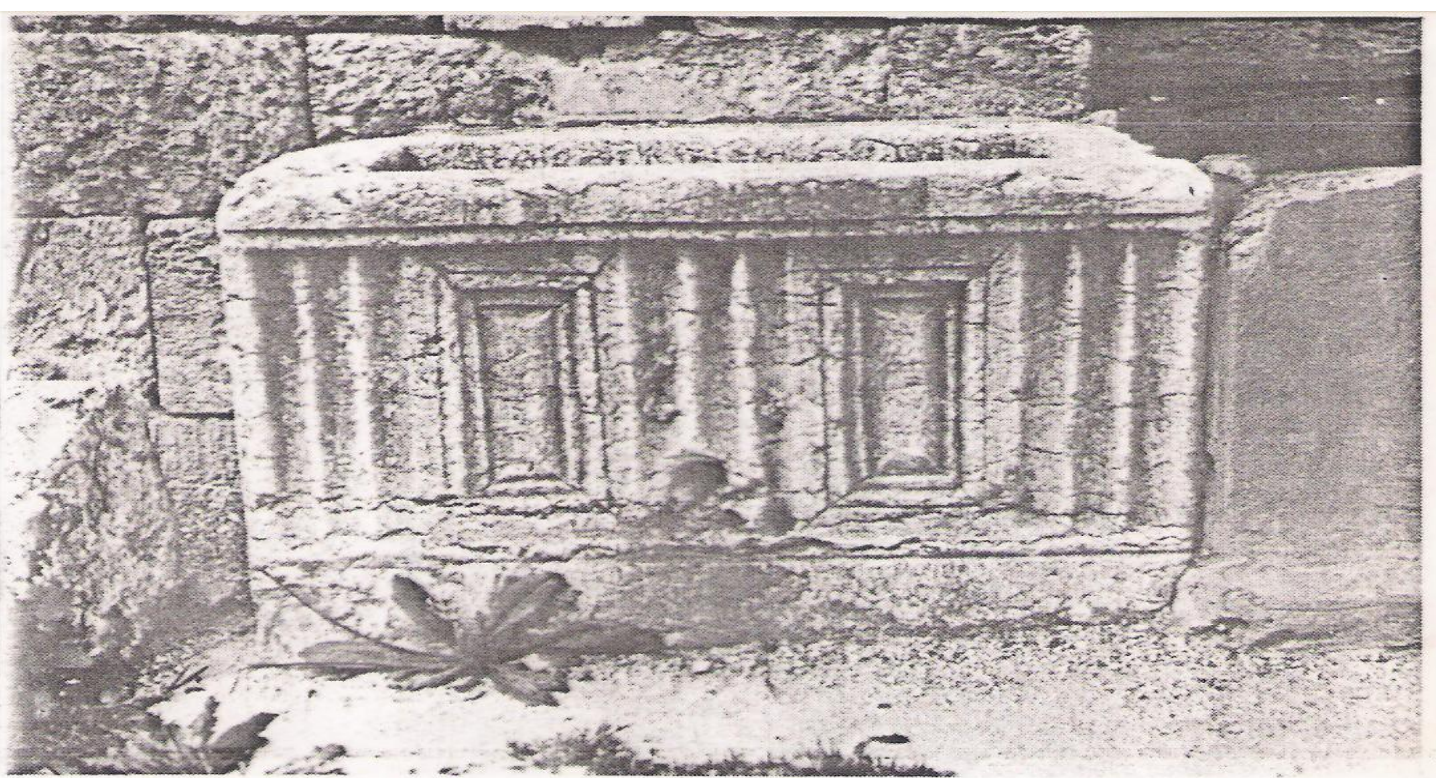
איור 11: תוכנית הבזיליקה (עפ"י משלחת מישיגן 1931).

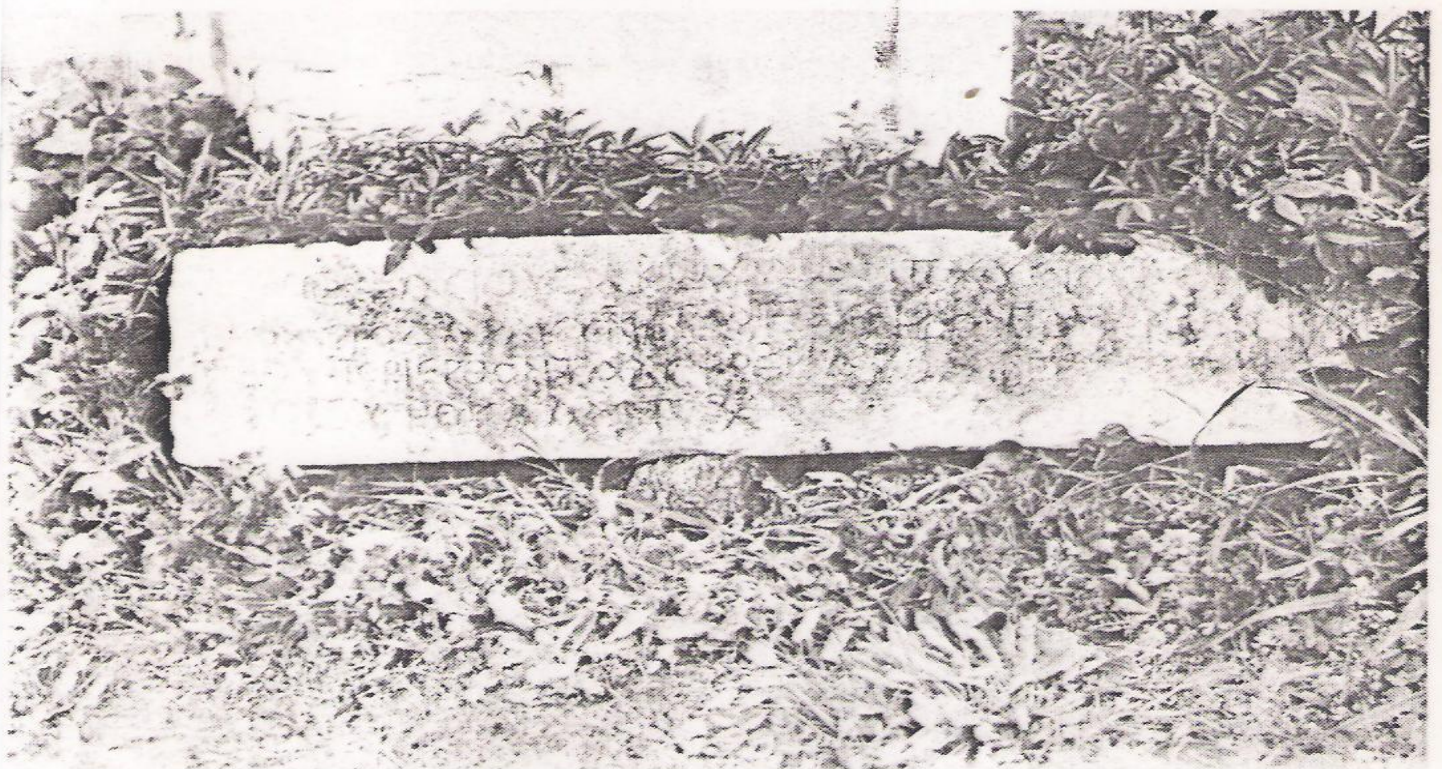
איור 12: הבזיליקה (עפ"י משלחת מישיגן 1931).

אלור 4: גבעת צפורי העתיקה ואתרלה.

איור 16: גלוסקמת אבן ששימשה לקבורת יהודי צפורי.

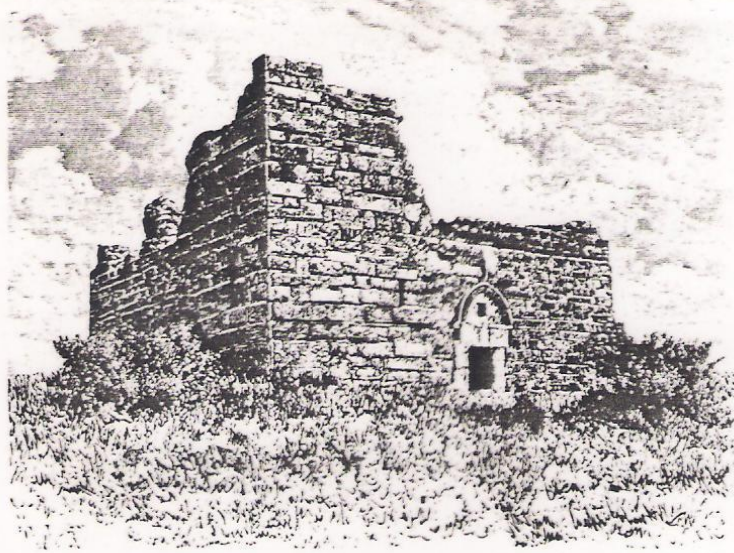

איור 17: כתובת ליוונית אודות ראשי בתי-כנסת של קהילות צור וצידון בצפורי

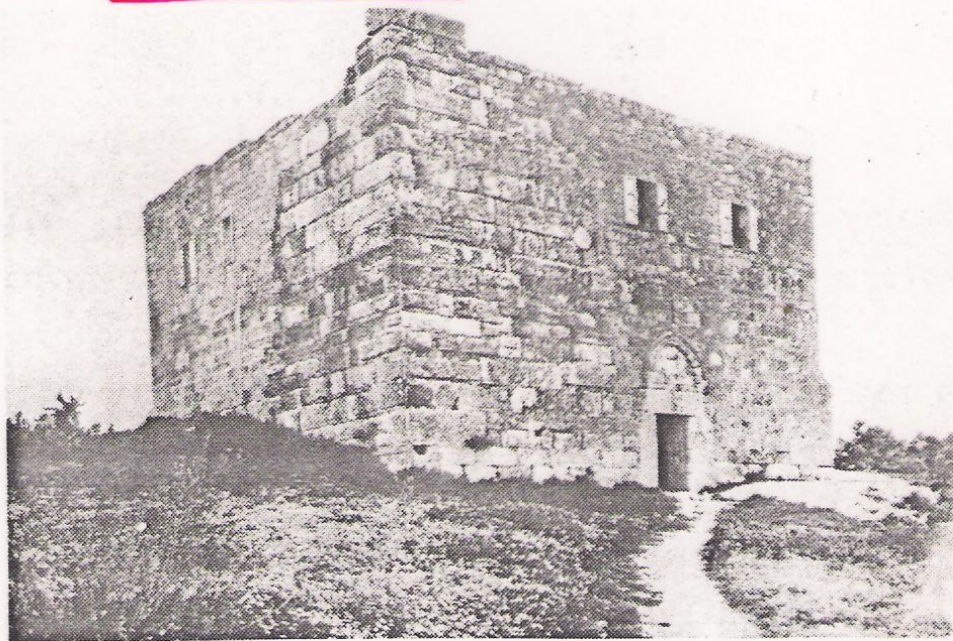
תרגום הכתובת (מאה 5 אחה"ס)

"על-ידי גלאסיוס סניגור, חבר הקיסר המפורסם, בן
 חבר הקיסר, על-ידי יהודה ראש הפנסת [ארמי-סינאגוגוס],
 על-ידי סידומוס [הצידוני], ראש-הפנסת [ניבנו] החזמות
 האלה לכבוד יוחנן אפרודיסיוס, ראש-הפנסת של

אש"י צור"

איור 5: מצודת צפורי בצילום מסוף המאה התשע-עשרה (Porter).

איור 6: מצודת צפורי בצילום מראשית תקופת המנדט (באדיבות אגף העתיקות).

איור 7: מצודת צפורי בלמינו (1984).

